

Leids coronavaccin buiten Nederland getest om vertraging te voorkomen

- ➔ Janssen werkt met 100 mensen aan coronavaccin
- ➔ Test in november in VS en Verenigd Koninkrijk
- ➔ Ook KWF dringt aan op soepelere regels Nederland

Thieu Vaessen
Amsterdam

Het grote Amerikaanse medische concern Johnson & Johnson werkt in Leiden met meer dan honderd mensen aan een coronavaccin, maar zal dat vaccin vermoedelijk niet in Nederland op mensen testen. De regels voor klinische tests op mensen zijn in Nederland strenger dan in andere landen en zouden volgens het concern vertraging opleveren.

Om snelheid te maken, wordt het Leidse vaccin waarschijnlijk in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk getest, zo laat het concern weten na vragen van het FD. 'We kiezen de snelste en beste manier', aldus een verklaring van Janssen, het farmaceutische dochterbedrijf van Johnson & Johnson. Janssen heeft in Leiden een grote vestiging.

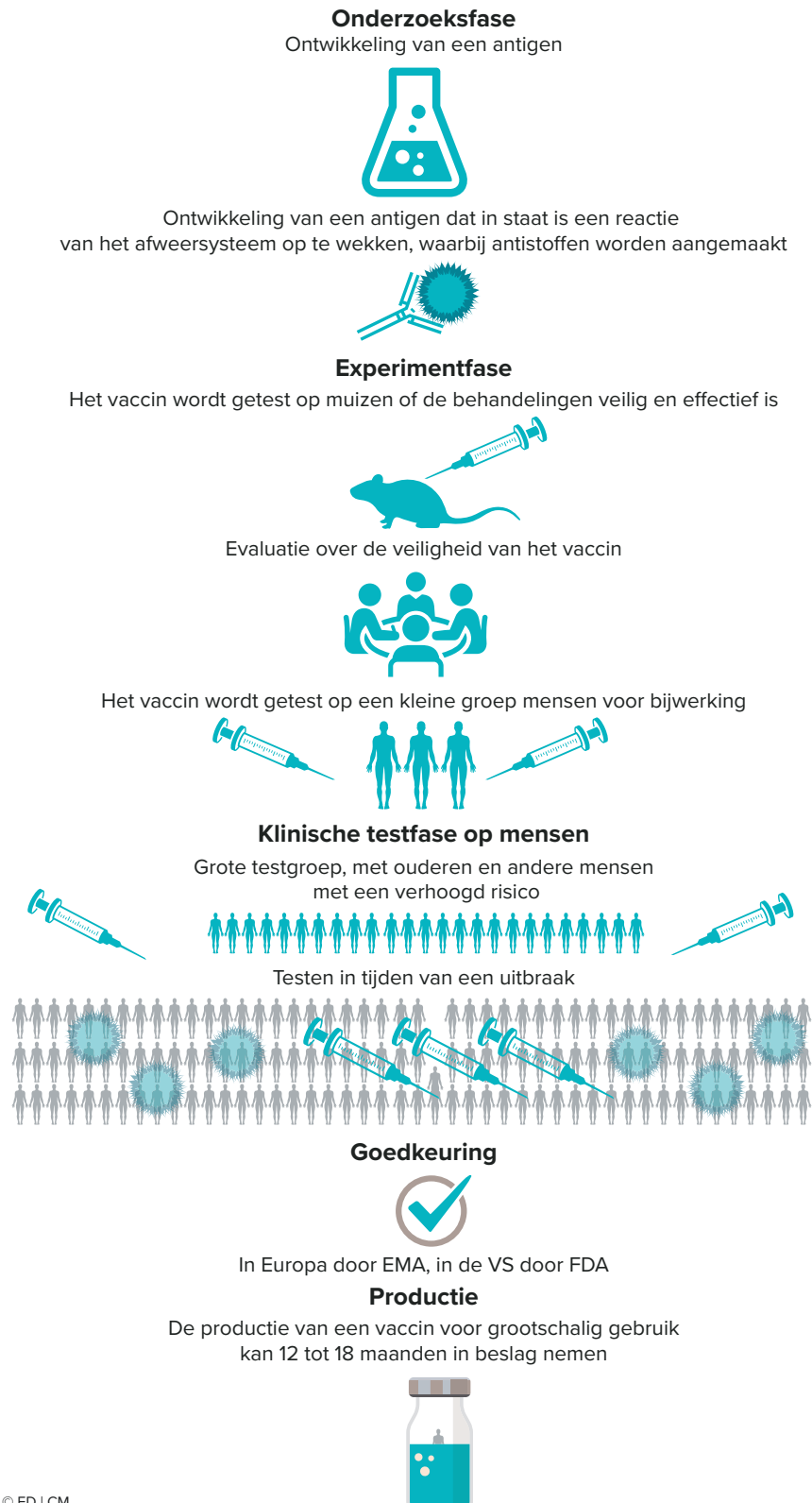
De Nederlandse procedures botsen met de wens van politici en medici om juist snelheid te maken bij de ontwikkeling van een coronavaccin. De longziekte die door het coronavirus wordt veroorzaakt, heeft wereldwijd al meer dan dertienduizend dodelijke slachtoffers gemaakt.

Volgens Janssen is het wenselijk dat Nederland 'snel grote stappen zet om de regels aan te passen'. Het farmabedrijf ontwikkelde in Leiden al eerder vaccins tegen ebola en hiv. Ook die vaccins zijn alleen buiten Nederland op mensen getest. Janssen onderstreept dat het bedrijf voor klinische tests niet afhankelijk is van Nederland.

Farmaceutische bedrijven dringen al langer aan op verandering van de Nederlandse regels. Nu moeten ze om te mogen testen een milieuvergunning via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aanvragen. Dat is volgens de bedrijven een tijdrovende procedure die meer dan een jaar in beslag kan nemen. Enkele biotechbedrijven hebben afgelopen jaren Nederland verlaten, omdat ze in het buitenland meer snelheid kunnen maken.

Dat de complexe Nederlandse mili-

Hoe maak je een vaccin?

© FD | CM

euregels nu ook bestrijding van de coronacrisis raken, is 'pijnlijk', zegt Gerard Schouw in een reactie. Schouw is directeur van de brancheorganisatie VIG van farmaceutische bedrijven. Volgens hem heeft de complexe Nederlandse procedure nadelige gevolgen voor het Nederlandse vestigingsklimaat. Dat bedrijven uitwijken naar het buitenland is volgens hem ook schadelijk voor het kennisniveau van Nederlandse artsen.

Farmaceutische bedrijven lopen tegenwoordig vaker tegen de Nederlandse regelgeving aan, omdat veel nieuwe technologieën beschikbaar zijn die onder de definitie van genetische modificatie vallen. Dat is ook het geval bij de vaccintechnologie van Janssen. Het bedrijf gebruikt bijvoorbeeld een onschadelijk gemaakt verkoudheidsvirus om

Dochterbedrijf van Johnson & Johnson kan in Nederlandse fabriek 300 miljoen doses per jaar maken

een immuunreactie op te wekken.

De strenge Nederlandse regelgeving dateert uit de tijd dat er vrees bestond voor verspreiding van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu. Bij toepassing van genetische modificatie voor medische doeleinden is die vrees inmiddels geweken.

Eerder deze maand drongen ook enkele patiëntenorganisaties en KWF Kankerbestrijding aan op versoepeling van de Nederlandse regels. Zij vrezen dat Nederlandse patiënten langer moeten wachten op nieuwe behandelingen, omdat andere landen dankzij klinische tests een voorsprong nemen.

Wereldwijd zijn tientallen bedrijven bezig met de ontwikkeling van een vaccin tegen het nieuwe coronavirus. De inspanningen van Janssen gelden als een belangrijk initiatief, onder meer door de snelle start van het bedrijf en de ervaring die is opgedaan met vaccins tegen hiv en ebola.

Janssen hoopt zijn coronavaccin in november voor het eerst op mensen te kunnen testen. Het bedrijf heeft in Leiden ook een fabriek om vaccins te maken, met een capaciteit van 300 miljoen doses per jaar.